

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Strada Iuliu Maniu Nr. 36.

Cenzurat.

Tit, II, 14.

Adunarea Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Duminecă în 6 Mai s'a deschis cu deosebită solemnitate Adunarea Eparhiei noastre, care datorită conducătorului ei, Prea Sfințitului Episcop Nicolae Ivan, om cu o deosebită putere de organizare, se prezintă ca un adevărat buchet de elemente valoroase și alese. Pentru aceea această adunare se menține la nivelul vechilor adunări eparhiale de sub stăpânirea vitregă, cari uneau laolaltă tot ce avea mai ales Biserica ortodoxă de dincoaci de Carpați și astfel prin compoziția lor — după nimerita caracterizare a unui deputat sinodal — erau adevărate parlamente bisericesti și naționale.

Anul acesta adunarea s'a deschis în Catedrala măreață, care e menită să fie de-alungul veacurilor un exemplu viu grăitor de îndemn spre muncă, căci ea ne va vorbi încontinuu, despre ceea ce pot face voințele tari și neastâmpărate. După terminarea sfintei Liturghii, celebrată de un sobor de protopopi și după rostirea rugăciunii pentru invocarea Duhului Sfânt, Prea Sfințitul rostește o frumoasă cuvântare de deschidere, pe care o redăm în întregime:

„Hristos a înviat!”

Onorată Adunare Eparhială,

Cuvântul cel dintâiu este multumita noastră către cel Atotputernic, care ne-a învrednicit să deschidem această adunare în Catedrala Eparhiei, ridicată în inima Clujului, din străduințele și sudoarea noastră a tuturor și din marinită donatorilor, între cari cel mai mare a fost Statul Român, prin diferitele guverne, cari s'au perondat din 1920 până azi.

Vă este încă în memorie proaspătă sărbătoarea înălțătoare a actului sfințirii dela 5 Noemvrie 1933, prezidat de M. Sa Regele Carol al II-lea, înconjurat de Moștenitorul Tronului Mihaiu, de Principele Nicolae și de întreg guvernul de atunci. Clerul Patriarhiei, în frunte cu I. P. S. Patriarhul Miron și Mitropolitul Nicolae al Ardealului, — au fost de față la proznicul desfășurat în cadre neobișnuite de solemne, cum rar ne este dată să vedem.

Deși numai provizor terminată, trebuia dată destinației sale la dese și repetitele insistențe ale credincioșilor.

Exaurând toate posibilitățile financiare și mai având chiar și unele datorii, totuși ca o necesitate inexorabilă, trebuie să ne gândim pentru iarna viitoare și la încălzirea Catedralei, ca să înlesnim credincioșilor cercetarea bisericeii. Încât numai va fi posibil vom lăsa toate pentru alte timpuri și vom face rost de mijloace, ca să complectăm această lacună simțitoare.

Cu multă bucurie vestesc Onor. Adunări Eparhiale, că On. Guvern

actual a încuviințat schimbul propus de noi, și ne-a dat pentru casa din Calea Regele Ferdinand, cumpărată ca investire cu 7.000.000 Lei, — casa Pădurilor, din imediata vecinătate, casă, ori mai bine zis Palat, care va servi pentru Reședința Episcopului, pentru birourile consistoriale și în parter ca sale de prelegeri pentru Academia teologică. Aici vom întocmi o sală pentru ședințele adunărilor eparhiale, pentru prelegeri publice, cum și pentru toate trebuințele culturale ale Eparhiei.

Actul, Jurnalul Consiliului de Miniștri, ni s'a predat în mod solemn la 2 Mai, în reședința actuală, din partea tuturor membrilor Guvernului aflători în Cluj, sub prezidiul dlui Prim-Ministru Gh. Tătărescu, prin dl Ministru V. Sasu, iar în 3 Mai a fost deja intabulat pe numele Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Ce însemnătate are acest aranjament, cred, că nu e nevoie de multe explicații.

În chipul acesta, reședința episcopului a ajuns lângă catedrală, cu toate cele aparținătoare Episcopiei, am ieșit la lumină din o stradă laterală și suntem definitiv aranjați pentru toate timpurile.

Nu pot să trec cu vederea faptul, că la acest rezultat am ajuns numai grație concursului dat de dl Ministru Alexandru Lapedatu, care și în trecut, iar și prin acest act și-a înscris în istoria Eparhiei noastre numele cu litere de aur.

Dacă de data aceasta am evidențiat în cuvântul de deschidere mul

„El s'a dat pe Sine însuși pentru noi, ca să ne răscumpere din orice fărădelege și să-și curățească un norod, care să fie al Lui plin de râvnă pentru fapte bune.”

mult chestii din centrul Eparhiei, — nu aș voi să se creadă, că nu mă gândesc și la multele probleme cari își așteaptă rezolvirea lor și la alte centre și la periferii. Legile converșionii ne-au creat dificultăți materiale și pagube însemnate, luându-ne puțința de a ajuta parohiile avizate la ajutorul centrului.

Sfântul Sinod a încuviințat, prin hotărârea dela 26 Aprilie, Nr. 322, la cererea mea proprie, sistemizarea unui post de vicar-arhiereu.

Este anul al 3-lea de când nu mai pot face apostolat prin vizitațiuni canonice. Ca să îndrumăm viața credincioșilor noștri pe căile cele adevărate ale religiunii noastre, este mare nevoie de a lua contact personal cu organele subalterne, preoți, protopopi și popor și a-i încuraja în cele de folos.

Acesta a fost motivul de am insistat pentru sistemizarea postului de arhiereu-vicar.

Încât îmi va succede să pot câștiga o putere de lucru, care să facă în prima linie apostolat, voi fi cel mai mulțumit și cred, că și obștea credincioșilor va întâmpina cu bucurie acest nou așezământ bisericesc, pe care îl doresc cucernic, iubitor de Dumnezeu și înzestrat cu puteri sufletești și trupești, ca să poată corespunde în acest centru de cultură misiunii ce-i vom încredința.

Nu pot termina fără să fac o mențiune laudabilă despre prețioasele servicii ce ne-a făcut și ne face „Frăția Ortodoxă Română”, prin deplasările conducătorilor ei la diferitele

FOILETON

„Hristos și Buddha“

(Urmare și fine)

de Prof. Dr. I. VASCA

Ideia progresului este specific creștină. „Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri, desăvârșit este”,¹⁾ a zis Hristos și prin aceste cuvinte a indicat scopul progresului și al culturii. La acest progres, la această cultură n'aveau să participe numai unii oameni, membrii unei anumite caste de oameni, ci toți oamenii sunt îndreptățiți la aceasta, pentru că toți sunt egali în fața lui Dumnezeu.

Hristos s'a născut după partea Sa lumescă dintr'o familie săracă, fără rang și fără nume. Dar El a avut înțelegere pentru bogat, ca și pentru sărac, pentru nobil ca și pentru nenobil. Pentru El exista o singură țintă, o singură chemare măreață; pe care trebuia s'o împlinească lume: să salveze omenirea de sub robia păcatului, să reverse binecuvântare asupra vieții omenesti, să promoveze binele, precum și armonia socială între oameni și să

restabilească raportul trebuincios între Divinitate și om. Astfel Hristos promova și îndruma viața, găsind remedii până și pentru cele mai îngrozitoare suferințe omenesti. Pe când Buddha cum se prezintă? Născut dintr'o familie princiară, și-a petrecut tinereța până la ipersaturație numai în belșug și desmierdări. Primul aspect al suferinței omenesti l-a consternat și astfel nici n'a voit să audă de o deosebită atențiune pentru cei lipsiți și suferinzi. El s'a îndreptat către cei avuți și puternici. Locurile lui de petrecere nu erau ca la Iisus colibe săracilor, țarinele sau coastele mării, ci palatele și parcurile amicilor și protectorilor săi princiar. Invitațiile la mesele bogate erau la ordinea zilei. Da, adevărat s'a interesat și el de cei suferinzi; dar cum? El îi compătimia, însă nu-i ajuta. Unica mângăere, ce căuta să li-o deie, era constatarea că suferințele lumii au cauzele lor și că toți sufăr.

Apoi Iisus stă în centrul religiunii Sale. Opera Lui stă în legătura cea mai strânsă cu persoana Sa. Fără Dânsul nu ne putem cugeta un moment religiunea creștină. Căci esența acesteia este tocmai mântuirea neamului omenesc, prin moartea lui Iisus pe cruce. Raportul omului către imperiul lui Dum-

nezeu este condiționat prin raportul lui către Iisus Hristos. Din acest punct de vedere putem zice, că religiunea creștină este cea mai personală dintre toate religiunile. Pe când Buddha n'a avut aceeași importanță centrală pentru religiunea sa. El nu cade în însuși conținutul religiunii sale. Oldenberg spune, că religiunea buddhistă ar putea fi ceea ce este și dacă am elimina persoana lui Buddha dintr'ansa. Buddha n'a murit moarte de martir în floarea vieții ca Hristos pentru a-și încorona opera sa mântuitoare în această lume. Ci el după o viață liniștită, plină de onoruri și recunoștințe, a ajuns la vârsta respectabilă de 80 de ani. În decursul activității sale a înțeles să evite orice conflicte periculoase și dacă reclamau împrejurările, a cedat bucuros ținând cont de slăbiciunile omenesti. Moartea i-a fost normală; a consumat într'o bună zi, la această vârstă înaintată carne afumată de porc sălbatec, s'a îmbolnăvit și a murit ca un moș bătrân, ce se afla acum aproape de sfârșitul vieții și își aștepta desnodământul fatal în tot momentul.

Că atât Hristos, cât și Buddha și-au început activitatea publică pe la 30 de ani; că atât unul cât și altul a avut ucenici, cari i-au secondat în

¹⁾ Mat. V, 48.

centre protopopești și până și în parohiile rurale. Această tovarășe de muncă și de înviore a vieții religioase-morale, a trezit multe conștiințe, a chemat la lucru pe mulți fruntași mireni, cari stăteau mai departe de îndeletnicirile noastre profesionale, și cu multă bucurie și chiar satisfacție vedem, că roadele binefăcătoare se manifestă cu putere elementară.

Nu ne îndoim, că prin răspândirea cuvântului și scrisului fruntașilor noștri intelectuali, are să răsară o generație nouă, care să îmbrățișeze toate problemele culturale și religioase, creind o atmosferă caldă și sănătoasă în viața orașelor și satelor. Clerul întreg a primit cu toată bucuria această asociere de forță și va căuta, ca să-i dea mână de ajutor chiar și în interesul propriu.

Să ne închegăm rândurile și să mergem înainte, tot înainte, înălțând prestigiul bisericii noastre, fortăreața și ocrotitoarea de totdeauna a aspirațiilor spre care tindem cu tot sufletul și cu tot avântul nostru.

Cu aceste declar adunarea ordinară a 3-a din ciclul 1932—1937 deschisă.

După citirea apelului și constituirea comisiunilor diferite, membrii adunării s'au prezentat în corpore la reședința Prea Sfințitului, unde dl Sextil Pușcariu, membru al adunării și președintele F. O. R.-ului a rostit în numele celorlalți membri o cuvântare adânc simțită din care noi redăm ideile principale:

„Membrii adunării — zice d-sa — trec prin momente emoționante căci nu erau obișnuiți să vadă în timp așa scurt realizări așa mari și frumoase. Nicăirea în nici o eparhie nu s'a lucrat așa de sistematic, ca aici la Cluj. Aici nu s'a procedat ca în alte părți, unde poate prin eforturi și sacrificii mari s'a obținut o anumită izbândă, ca apoi după o astfel de izbândă unde toate forțele s'au epuizat, totul să decadă și să stagneze. Prea Sfinția Voastră ați luptat sistematic, cucerind redută după redută.

La început ne-am strâns în bisericuța micuță din deal, mărturia unor vremi vitrege, iar azi abia după un deceniu ne-am adunat în frumoasa

și măreața catedrală. Pe lângă aceasta, azi ni s'a comunicat vestea îmbucurătoare, că mărețul palat din fața catedralei a fost cedat pentru reședința episcopescă. Nu faptul că este cu 2—3 etaje este lucrul cel mai important pentru noi, ci faptul că el se află în fața catedralei și că în încăperile lui se va putea continua tradiția atât de frumoasă, care s'a înjghebat deja aici în odăile acestei modeste reședințe, unde ne-am adunat de atâtea ori la sfat în jurul Prea Sfinției Voastre și unde sub conducerea unui om cu o atât de bogată experiență, am făurit planuri frumoase de lucru, atât de creștinești și românești în același timp. De câteori am pătruns în aceste odăi modeste unde se lucra atât de inimos și intens spre binele Bisericii și a neamului, am simțit viu Spiritul Șagunian. Aici s'a plămădit Frăția Ortodoxă, aici a luat ființă Liga Antirevizionistă, aici s'au plămădit și s'au dezvoltat atâtea alte idei frumoase.

Ar fi firesc ca după atâtea realizări și la etatea Prea Sfinției Tale, să spui cu tot dreptul, că dorești să te odihnești. Dar noi, Prea Sfințite, nu dorim să te odihnești. Parecă citești în ochii Prea Sfinției Voastre cum după terminarea catedralei, după câștigarea noii reședințe, în dosul acelor ochi vecinic vioi, se nasc idei noi, se construiesc planuri noi, pentru a avea mereu lucruri noi, căci aceasta ați făcut-o o viață întreagă și deci Prea Sfinția Voastră nu sunteți făcuți pentru odihnă. Noi Vă urăm ca Dumnezeu să Vă dea sănătate și să Vă ajute, să continuați mai departe pe această cale.

Prea Sfinția Sa vădit emoționat de niște cuvinte atât de calde și adânc simțite, mulțumește dlui Pușcariu și membrilor adunării pentru urarea făcută. — Spune:

„că dacă aiurea nu s'a făcut ceea ce s'a făcut la Cluj, aceasta se datorează faptului, că în nici o eparhie nu sunt grupate atâtea elemente valoroase în jurul episcopului, ca aici la Cluj. Dumniavoastră toți sunteți

din familii vechi fruntașe, mulți din familii preoțești, crescuți în tradiția bisericească și astfel crescuți în spiritul de alipire față de biserică și astfel neglijându-vă chiar interesele personale mi-ați dat concursul cel mai larg și atunci ar fi fost trist, dacă nu s'ar fi realizat ceea ce s'a realizat.

Dumnezeu a vrut ca sarcina conducerii acestei eparhii să cadă pe umerii mei, deși erau foarte și mai linere. Primul meu gând după primirea acestei sarcini a fost să grupez în jurul meu pe toți fruntașii noștri de aici din Cluj și am fost fericit, că am primit concursul cel mai desinteresat. Dacă Dumneavoastră ați fi stat departe și nu ați fi venit cu sfatul luminat, cu prestigiul ce-l aveți, cu inima curată ce Vă caracterizează, eu aș fi rămas un izolat și un neputincios. Dar când am știut, că în spatele meu am oameni devotați binelui obșteșc și caractere de oțel, am avut curajul să pășesc totdeauna cu hotărâre față de toți cari trebuia să-mi apăr interesele bisericii și așa am izbândit. Dacă nu ași fi avut acest sprijin nu aș fi putut realiza ceea ce am realizat. Eu nu am încetat nici odată a spune, că tot ce am realizat, am realizat datorită acestei solidarități a Dumneavoastră a tuturor în jurul episcopului. Pentru aceea mulțumesc tuturor acelor, cari au fost gata totdeauna la lucru în jurul episcopului și astfel s'a realizat aceea solidaritate fără pereche în analele bisericii noastre. Nici o adunare eparhială nu numără atâtea personalități distinse în sinul ei, ca a noastră și oameni cari doar boală ori piedeci foarte serioase numai pot să-i împedece, ca să nu vie totdeauna la lucru. Pe când la alte adunări abia se prezintă 25—30 de membri pentru a se putea ține. Dumniavoastră ca în totdeauna și acum ați răspuns la chemarea noastră într'un număr atât de frumos.

Anul acesta, apropiindu-se sf. sărbători ale Paștilor, am luat sarcina grea a serviciilor și am îndeplinit-o cu mândria, că servesc în catedrala ridicată de noi. Nu am

simțit oboseala, ci numai bucurie, când împreună cu toții încunjurăm sfântul locaș în sunetul clopotelor, salvele tunurilor și corurilor, cari toate împreună, pe lângă bucuria învierii, anunțau și triumful românesc.

De câteori veniați la Cluj, eu simțeam bucuria părintelui care poate arăta ceva nou fiilor săi. Dumneavoastră plecați acasă mulțumiți, iar eu rămâneam fericit, că erați mulțumiți. Pentru aceea urmez dorința Dumniavoastră și nu voi trece la odihnă, ci voi munci mai departe, căci încă multe sunt de făcut.

Aceste adevăruri adânc simțite și trăite au impresionat foarte mult membrii adunării.

*

A urmat apoi o masă intimă dată de P. S. Sa, la care au participat o serie de personalități, membri ai Adunării Eparhiale. P. S. Sa prin câteva cuvinte bine simțite a salutat pe cei prezenți mulțumindu-le pentru sentimentele de dragoste ce i le arată la toate ocaziile festive ale Bisericii noastre.

În numele celor prezenți a răspuns dl profesor universitar Gh. Bogdan-Duică. Cine-l cunoaște pe distinsul profesor al Universității Clujene, cu firea sa rigidă, va înțelege că a trăit momente cu adevărat rare și emoționante, încât glasul i-a fost înăbușit de lacrimi, când între altele îi spunea Prea Sf. Sale Episcopului:

„Socotesc istorice aceste momente; și îmi dau perfect de bine sama de cuvintele ce le rostesc. Cultura noastră românească și-a luat dela Unire încoace cursul dela Sud spre Nord îndreptându-se spre Vest și anihilând o cultură străină de sufletul românesc. Sunt fericit să constat progresele uimitoare în această privință, progrese ce se evidențiază azi prin opere săpate în piatră și încadrate în icoane. Prea Sfinția Ta poți fi fericit și noi îți recunoaștem rolul istoric pe care l-ai avut și pe care

călătoriile lor misionare; că ambii n'au scris, ci au răspândit numai prin grai viu învățăturile lor; că în jurul acestora s'au brodit nenumărate legende — evident cele din jurul lui Buddha, ținând seamă de fantazia bogată a înzilor, sunt mult mai bogate în iscodiri și evenimente miraculoase —; că amândoi au întemeiat comunități religioase și alte câteva coincidențe asemănătoare fără deosebită însemnătate din viața acestor doi întemeietori de religii, acest fapt nu constituie încă suficiente dovezi, că unul a trebuit să fie în raport de dependență de celalalt. Iar considerând momentele mai însemnate din viața și învățătura unuia și altuia, superioritatea lui Hristos reiese indiscutabilă pentru orice minte luminată. Dovada cea mai eclatantă este și rezultatul, la care au ajuns ambele religii după un interval atât de mare de timp cu privire la numărul adeptilor lor. După ultima statistică, încheiată la finea anului 1933, buddhismul cuprinde după o activitate misionară de 2500 de ani aproximativ 11% din locuitorii globului, pe când creștinismul cu o activitate de aproape numai 2000 de ani, cuprinde 35% din totalul omenirii existente în această lume și totodată e de remarcant că la

creștinism între altele aparține aproape în întregime rasa albă, cea mai inteligentă, cultă și civilizată rasă a omenirii contemporane.

Ne vom întreba atunci: de ce se găsesc totuși oameni de samă, cugetători aleși cari să prefere buddhismul creștinismului?! Voiu răspunde: Întâi, nu sunt prea mulți dintre aceștia; iar dacă totuși sunt, apoi aceștia caută mai mult exoticul și în domeniul religios, ca și în alte domenii. Este mai mult dorința după necunoscut, farmecul noutății și al variației, care-i animează. La unii este și motivul, că concepția creștină implică credința într'o ființă transcendentă, morala creștină conține o mulțime de precepte severe, cari reprobă excesele senzuale fie în vorbe sau fapte, precepte astfel incommode pentru cei doritori de desfrâu și libertate excesivă. Perspectivele ce le deschide religiunea creștină în viitor, le sunt multora nepăcute și de aici apoi dorința de a scăpa de ele. Sentimentul omenesc voiește însă liniște, el nu poate răta în largul vieții fără o stea călăuzitoare. Are deci nevoie de o religie oarecare; dar fără o credință într'un Dumnezeu supranatural și un Mântuitor dumnezeesc, fără dogme, fără precepte morale, ba-

zate pe autoritate divină, fără perspectiva unei vieți viitoare, cu răsplată pentru faptele săvârșite în lumina aceasta. În năzuința după o astfel de religie, cei interesați au dat peste buddhismul asiatic. El este religiunea prin excelență după gustul liber-cugetătorilor noștri: fără Dumnezeu, fără mântuitor divin, fără restricțiuni morale, lipsită de orice formalism și îngăduitoare pentru toate excesele vieții omenești. Să ne mirăm atunci că admiratorii aceste „lumini asiatice“ sunt corifeii francmasoneriei?! Cum este și cazul cu cartea noastră tradusă și răspândită în mijlocul poporului român de Venerabilul frate Goilav și prietenul său Mușoiu?!

Nu, buddhismul în țările Europei creștine și civilizate nu poate fi de nici o primejdie serioasă. El rămâne planta exotică, cultivată de amatori dornici de inovațiuni și senzații. Pe când creștinismul, care a proclamat și proclamă cele mai mărețe idei, a inițiat și inițiază cele mai binefăcătoare reforme pe terenul social și a creat o mulțime de instituții și opere de mare și real folos omenirii; creștinismul, care a repus pe om în demnitatea de ființă superioară, și a fecundat viața lui în toate domeniile, contribuind la adevărata fericire și mulțu-

l-ai îndeplinit cu atâta înțelepciune, stăruință și demnitate în cimentarea și promovarea acestei culturi. La vârsta de 79 de ani, pe care acum a-i împlinit-o, ne închinăm cu smerenie în fața meritelor neperitoare ce le-ai câștigat, și copleșit de emoția ce mă stăpânește în aceste clipe, Te rog să crezi că-ți dorim din tot sufletul sănătate și viață lungă și Te asigurăm de tot concursul și dragostea noastră în continuarea operei mărețe ce a-i inițiat. Întru mulți ani, Prea Sfințite Stăpâne!

După prea frumoasele și înduioșătoarele momente, provo-

cate de acest ilustru fiu al neamului și al Bisericii noastre, oaspeții P. Sf. Sale au plecat dela reședința episcopescă cu cele mai vii și plăcute amintiri,

După masă, la orele 4 se întrunesc diferitele comisii (organizatoare, bisericească, culturală, economică) spre a se constitui și a pregăti materialul debaterilor pentru ziua II-a de ședință publică, fixată pentru Luni, 7 Mai a. c., orele 10 a. m.

Raportul detaliat va urma în numărul viitor al „Renașterii”.
S. V.

lor (Viețile sfinților, cărțile părintelui Trifa, broșurile bibliotecii Creștinului ortodox etc.) Pentru ca să avem hrană sufletelor insetate, va trebui ca forurile superioare bisericești și asociațiile pentru reîncreștinarea neamului (F. O. R.) să tipărească o bibliotecă ieftină, să umplă dulapurile bibliotecilor parohiale cu cărți bune pentru popor, cari să nu fie mâncate de praf și muzezeală.

Și, după aceste înaintestătătoare preocupări, s'au ridicat glasuri amintind nedreapta răsplată a muncii preoțești, chestiune vecinic actuală, rezolvată de toți și totdeauna prin narcoticul făgăduințelor.

Răsplata noastră va veni însă, purtând crucea zilelor de azi care va lumina zorile învierii de mâine, când creștinii iubitori de neam și așezămintele lui dumnezeiești, dacă ne vom face vrednici, vor înfrânge masoneria care dirijază cheia finanțelor și vor răsplăti o muncă dreaptă dusă pentru renașterea sufletului creștin și român.

R.

Conferința pastorală a preoțimii din protopopiatul Luduș.

A avut loc în parohia Chinciș, în ziua de 29 Aprilie. O zi frumoasă, dar prevestitoare de uscăciune și secetă, brăzdată de un vânt păgubitor. Deși la extremitatea tractului situată, parohia Chinciș atrage pe aproape toți preoții, din depărtări grozave, pentru ca la orele 8 $\frac{1}{2}$ să se înceapă serviciul divin în soborul condus de însuș părintele protopop. La liturghie dau răspunsurile câțiva săteni din Deag, conduși de părintele Biji, iar o dmnșoară cu voce de Cucuzel, cântă Tatăl nostru și Priceasna. Biserica mică, din bârne, ticsită; afară lume de 3 ori ca înlăuntru, face ca predica să se rostască aici, lângă masa pe care așteptau vre-o 40 de parastase, — parohia e renumită prin dărnicie. — Predica e rostită de preotul Ardeleanu. După aceasta, se face de acelaș sobor: slujba parastasului, sfințirea apei și — la cererea poporului — slujba pentru ploaie. Păr. protopop, într'o impozantă cuvântare

arată poporului, însemnătatea tuturor acestor slujbe pentru creștinii tuturor timpurilor, anunțând tot odată poporul ca la ora 3 p. m., să se adune în școală pentru conferința publică. Poporul stropit cu apă sfințită se depărtează, iar preoțimea intră în bisericuță, unde se deschide conferința printr'o caldă cuvântare a părintelui protopop, trecându-se la critica serviciului divin și predicii. Aceasta din critică, iese bună, iar serviciul înălțător.

După masă, la ora fixată mergem cu toții la școală, unde popor mult așteaptă, în frunte cu învățătorii. O simțită cuvântare a părintelui protopop atrage numeroasele priviri, sub cerul liber, urmată de conferința publică a preotului Hârșan: „Creșterea copiilor”, ilustrată cu numeroasele exemple ale actualității. N'a lipsit cuvântul directorului școlii primare, frumos și mișcător.

Rămași singuri în școală, continuăm. Preotul Biji citește raportul general asupra „Oastei Domnului”, după care urmează discuția aprinsă asupra mișcării lui Trifa-Sibiu. De remarcat: Aproape toți preoții văd în „Oaste” o sectă ortodoxă, periculoasă pentru biserică și preoțime. Pe ce bazează frații preoți susținerea îndrăzneată? Preotul Velțan arată cum în Vidrasău, „ostașii” nu merg la biserică, nu-și fac cruce, resping pe preot, își au casă de rugăciuni a parte; la fel accentuiază preoții Sămărghițan, Macavei, Nicola, Apahidean, Moldovan, Popianăș, fiecare cu cazuri pipăibile. Preotul Eftimie arată rezerva sub care e privită de Ierarhii țării „Oastea”, cum și faptul că e nerecunoscută oficial de Sf. Sinod. În concluzie, conferința stabilește: Schimbându-i-se radical înfățișarea actuală, va putea fi folositoare „Oastea”, cum e azi, e redusă la: sectă periculoasă, care va înlătura pe preot, biserică, crucea, icoanele, degenerând până la erezie grozavă.

Încheiată discuția, părintele protopop amintește durerosul fapt: F. O. R.-ul din Luduș a fost invitat la conferință și n'a venit. Conducătorul

Conferințe preoțești și cercuri religioase.

Conferința de primăvară a preoțimii din tractul Turda.

Conferința de primăvară se ține la 30 Martie, pentru a se împărtăși preoțimea cu sf. taine, ca sfințindu-se pe sine, să poată împărtăși și altora văzuta slujbă prin care se dobândesc nevăzutele daruri ale Duhului.

Mai sunt aceste conferințe focuri de călire a sufletelor, clipe de opinie spre învierea muncii pastorale, de născocire a mijloacelor de luptă pentru vierea idealului creștin în depresiunea vreme prin care trecem.

Întreg programul conferinței a frământat în sufletele noastre acest aluat al gândului și simțirii.

Liturghia înaintea sfințită, săvârșită în sobor de preoții: E Mureșan, N. Radu și Ciora — în cursul căreia s'au împărtășit toți preoții — a fost impresionantă și înălțătoare. A predicat bine, într'un stil popular plăcut, părintele Ciora-Pădureni, despre: „Mijloacele prin care putem deveni părtași ai învierii Domnului”.

Ședința intimă s'a ținut în localul școlii confesionale. S'a deschis cu un cuvânt de salut cald și plin de frumoase îndemnuri al președintelui protopop Iovian Murășianu, care a accentuat însemnătatea acestor întruniri colegiale, unde unul pe altul în-

vățându-ne să sporim zestrea noastră sufletească.

Discuțiunea asupra temei: „Folosele și dezavantajele Oastei Domnului pentru Biserică — cetită de părintele Purdea — a fost interesantă. Rând pe rând au luat cuvântul preoții: Orășan, Oniț, E. Mureșan, Șeulean ș. a. Părerile se împerechează — părerii fiind pentru sprijinirea Oastei, și altele pentru abandonarea mișcării, ca apoi, după cuvântul președintelui, să se cristalizeze în următoarele puncte de orientare.

1. Oastea Domnului, fiind o mișcare de salvare, a sufletelor setoase de o intensă viață creștină, din ghiarele sectarismului, preotul trebuie să se intereseze de mersul și activitatea ei, fiindu-i îndrumător și cap acolo unde este în ființă. Acolo unde nu este înființată, să se evite înființarea ei prin activarea altor societăți religioase ca „F. O. R.” și Societatea tinerimii.

2. Întrunirile Oastei să se țină în biserică. Cântările Oastei să le cunoască și preotul, care va stăruii pentru păstrarea cântărilor bisericești și în adunările Oastei.

3. Setea de lectură a ostașilor să o stămpărăm nu cu Biblia, care se va ceti, însă sub conducerea și cu explicările preotului, ci cu broșuri religioase potrivite minții și sufletului

mire sufletească, această înaltă și minunată concepție religioasă, nu poate fi înlăturată de concepția unilaterală și îngustă, a buddhizmului negativ.

Pus în fața alternativei de a se decide pentru una sau alta din aceste două concepții, orice om obiectiv și rațional va alege pe cea dintâi. „Numai cel ce iubește haosul și întunericul, poate dori ca buddhizmul să se lățească în Europa”, zice un strălucit cugetător contemporan. Încercarea de a regenera viața popoarelor europene prin elemente buddhiste este de tot iluzorică. Cel ce s'a îndepărtat dela credința în Hristos, cu siguranță nu va găsi în buddhism un surrogat pentru creștinism. Căci cine nu găsește fructe pe copacul verde, nu le va putea găsi nici odată pe cel cu crengile uscate.

„Venii deci la Hristos voi toți cei oboșiți, osteniți și împovărați; căci El vă va da alinare și mângâiere; Căci a zis Domnul: Eu luminez în lume am venit, ca tot cel ce se apropie de mine, în întuneric să nu rămâie;... (Ioan XII, 46; XIV, 6) până când aveți lumina, credeți în lumină și ca fiii luminii veți umbla în toate cărările vieții voastre, acum și pururea”... (Ioan XII, 36).

La Librăria Eparhiei ort. din Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 6, se află de vânzare următoarele cărți:

	Lei
Bagavad-Gita: <i>Poemă Indiauă</i> , trad. I. Mihailescu, 126 pag., 1932	45
Bănățeanu N. Pr.: <i>Preoții de azi și de mâine</i> , conferință, 31 pag., 1928	5
Bejan St.: <i>Dogma Sf. Treime în concepția creștinismului</i> . Studiu dogmatic-istoric	100
Bejenariu M. Pr.: <i>Apologetica</i> . Elemente de filozofia rel. creșt., 232 pag.	74
Beidic I. C. E. G.: <i>Epistola către Tit</i> . Trad. și coment., teză, 124 pag., 1928	100
Beidic I. C. E. G.: <i>Epistola către Galateni</i> . Text și coment., 47 pag., 1929	10
Beidic I. C. E. G.: <i>Geneologia Mântuitorului</i> . Studiu de concord. biblică, 66 pag., 1923	30
Beidic I. C. E. G.: <i>Despre Biblie și explicarea ei</i> , 54 pag.	10
Beleuța Ilie I.: <i>Convorbiri asupra legăturii Bisericii cu credincioșii pe baza Molitvelnicului</i> , 146 pag., 1922	30
Beleuța Ilie I.: <i>Studiu asupra creștinismului</i> , 45 p., 1924	15
Bettex F.: <i>Creștinismul și studiul naturii</i> , trad. de I. Negoită și N. Donos, 298 pag.	45
Bezdechii St.: <i>Bucăți alese din opera Sf. Atanasie cel mare</i> , însoțit de un studiu, 139 p.	50
Borgovan O. Gr.: <i>Tatăl Nostru în pilde din viața săteanului român</i> , 30 pag., 1921	20

Bougand E.: <i>Cartea Durerii</i> , trad. de Iacob Nicolau, 232 pag., 1924	40
Brăiloiu C.: <i>Colinde și cântece de stea</i> , culegere, 67 pag., 1931	70
Bulacu M. Dr.: <i>Lucrarea creștină-socială în parohie</i> , conferință, 46 pag., 1930	30
„ <i>Studiu introductiv în catehetica ortodoxă</i> , 194 pag., 1928	140
Burjacoschi V. Pr.: <i>Valorile vecinice ale ortodoxiei</i> , 15 pag., 1931	8
Butnariu Gh. V.: <i>Pe drumuri uitate și sfinte</i>	70
Buzea N. T.: <i>Socialismul și Creștinismul social</i> , 315 pag., 1926	110
Boldur A. V.: <i>Problema politicii creștinești și satul</i> , 56 pag., 1933	35
Caion: <i>Triumful Crucii</i> , povest. creștine, 248 p.	40
<i>Călăuza biblică</i> (Index biblic) broșat de Pastor Adeney	25
Calnev M. A.: <i>Metodica misionară</i> , 100 pag.	20
„ <i>Combaterea sectelor raționaliste</i> , fasc. I: <i>Despre sf. Tradiție. Despre sf. Scriptură</i> , 54 pag., 1929	25
„ <i>Idem fasc. II: Despre sf. biserică a lui Hristos și despre preoția adevărată în biserică lui Hristos</i> , 64 pag., 1930	30

Expediția se face prompt și cu îngrijire prin colet postal contra cost sau cu ramburs. La prețurile de cost se mai adaogă și spesele postale.

lui, numai de așa ceva nu e bun! Cine nu-l știe, de când s'a făcut u-nealta Blajului în chestia parohiei Sâniacob, pentru care ani de zile preotul Macavei a avut și va avea de luptat. În toate părțile, intelectualii din F. O. R., lucrează, se deplasează, iar Ludușul e mort. Ori nu asta e menirea F. O. R.-ului! Conferința hotărăște: Imediat să se dea jos președintele, ca un nedemn exponent al Blajului în coasta ortodoxiei, iar locul să fie ocupat de un bun creștin ortodox și român, care să știe purta cuvântul printre credincioși când e chemat. Aceasta se impune.

Deși ora 7 seara, mergem la biserică, făcându-se la făclii de ceară vecernia, urmată de predică și slujba maslului, pentru bolnavii din loc și jur. Ne despărțim frățește, îndreptându-ne pașii spre parohiile noastre, târziu noaptea. Fie ca sămânța aruncată să fie la fel celei de-a patra din sf. evanghelic.

Pr. ANDREI EFTIMIE-Fărău

F. O. R.

F. O. R. din protopopiatul Reghin.

Credincioșii ortodocși români din protopopiatul Reghin, în ședința de constituire a F. O. R.-ului, ținută anul trecut, au avut fericite ideile de a alege ca președinte pe harnicul și neobositul luptător mirean al bisericii noastre strămoșești, pe dl Dr. Eugen Nicoară, directorul Spitalului din Reghin. Încrederea, ce și-au pus-o membrii acestei asociații mirenești în persoana președintelui ales, s'a dovedit și se dovedește zi de zi tot mai întemeiată, căci dl Dr. Nicoară desfășoară în cadrele acestei organizații bisericești o activitate uimitoare.

Ca dovadă a frumoasei d-sale activități las să servească următorul program, ce l-a desfășurat mai ales în zilele sfinte ale Marelui Post din anul acesta:

La invitarea preotului nostru Vasile Gliga din Ibănești-sat, au venit în acea parohie doi preoți din eparhia Aradului pentru ca să arate credincioșilor noștri filmul „Viața lui Iisus”. Văzând dl Nicoară impresia profundă, ce o lasă în sufletele credincioșilor arătarea momentelor însemnate din viața pământească a Mântuitorului, a oprit filmul la d-sa și s'a pornit cu el în propagandă misionară, ajutat în unele parohii de un alt membru distins Dr. Vasile Nicolescu, medic, vice-președintele F. O. R.-ului.

Au ținut conferințe religioase, rulând filmul „Viața lui Iisus”, în 17 parohii din tract și anume: în Ibănești-sat, Ibănești-pădure, Hodac, Iabenița, Reghin, Filea, Aluniș, Idicel-pădure, Idicel-sat, Deleni, Deda, Pietriș, Dumbrava, Râpa-de-sus, Râpa-de-jos, Porcești și Luieriu.

Dl Dr. Nicoară pe spesele proprii a ridicat și reparat 10 cruci în diferitele parohii din tract. A reparat și văruiat biserica din Reghin, a dat sfintele Paști în patru parohii și a

părit 3 broșuri de propagandă cu programul F. O. R.-ului.

Jertfele materiale aduse de acest devotat fiu al bisericii noastre, ne arată indeajuns dragostea, ce o nutrește în sufletul său de bun creștin față de sf. Biserică și așezămintele ei. Ne bucură mult faptul, când vedem, că și în aceste vremuri de grea criză bănească, mai avem oameni cu un așa larg spirit de jertfă.

Țin să relev efectul produs prin conferințele religioase, ținute de-odată cu rularea filmului „Viața lui Iisus”. În câteva parohii am fost de față și eu și-mi creștea inima de bucurie, când vedeam, cum veniau credincioșii cu mic cu mare, bărbați și femei să asculte aceste conferințe și

peste tot am constatat de pe fețele credincioșilor și din mărturisirile lor, impresia adâncă ce o făceau asupra lor cuvintele sfinte eșite din gura președintelui F. O. R.-ului, însoțite de arătările atât de impresionante din viața, patimile, învierea și înălțarea dumnezeescului Iisus. O adevărată propagandă misionară a fost aceasta și-mi țin de datorință a aduce vrednicului conducător al F. O. R.-ului — și pe această cale — cele mai călduroase mulțumiri pentru munca neobosită și jertfa adusă, rugând pe bunul Dumnezeu să-i dea sănătate, ca și în viitor să poată lucra cu același zel și devotament pentru binele bisericii și al neamului.

Clericul asistent

INFORMAȚIUNI

Personale. P. Sf. Sa Episcopul Roman al Oradiei-Mari, neputând lua parte la festivitățile sfințirii Catedralei, a sosit azi la Cluj, și este oaspele Episcopului nostru, care l-a primit și îmbrățișat cu mare dragoste de frate. Acum va avea bun prilej să vadă și Catedrala și să se bucure ca totdeauna de realizările din Eparhia Clujului, cu care a avut și are cele mai intime legături, dela instalarea Episcopului nostru ca mandatar al Metropolitului până azi.

Serviciile divine și predici la bisericile din Cluj. Duminică, 13 Mai, la Catedrală: vor servi Pr. At. Popa, Ioan Cioara, Ioan Goron și Arhidiacon Dr. O. Bucevschi. Predică Pr. At. Popa. — La biserică Sf. Nicolae: Pr. Ioan Cociuban și diacon V. Bogdan. Predică Pr. I. Cociuban. — La biserică „Coborțrea Duhului Sfânt”: servește și predică Prot. Nicolae Vasiu.

Serbarea zilei de 10 Mai la Cluj. Cu un fast deosebit s'a serbat sărbătoarea națională de 10 Mai. Inaugurarea serbării s'a făcut printr'un Te-Deum oficiat în biserică noastră Catedrală. Acest serviciu divin s'a oficiat de consilierul eparhial Dr. V. Sava, prof. N. Vasiu, pr. I. Goron, D. Coșeriu, Fl. Mureșanu și arhidiaconul Dr. I. Vască, în prezența P. Sf. Sale Episcopului și a tuturor capilor autorităților civile și militare. Răspunsurile au fost date de corul mixt, condus de ierom. A. Scurtu. Cuvântarea festivă a fost rostită de arhidiaconul Dr. I. Vască, Rectorul Academiei teologice.

A urmat defilarea cercetașilor, soimilor și armatei.

După defilare a avut loc o recepție în sala Prefecturii, unde dl General Gane și dl Prefect Dunca au primit asigurări de devotament și loialitate față de M. Sa Regele, Dinastie și forurile de conducere ale Statului, din partea reprezentanților tuturor ramurilor de activitate publică.

Biserica noastră a fost reprezentată prin dl consilier eparhial și senator Dr. S. Stanca, asistat de un număr select de membri ai Clerului și ai corpului profesoral dela Academia Teologică.

Sanatorul dela Schitul Păltiniș. În munții Rășinarului, în mijlocul codrului de brad, la 1400 m. altitudine, la 30 Km. depărtare de Sibiu și 19 Km. depărtare de cel mai apropiat sat, se află acest sanator, departe de șgomotul satelor și orașelor și încunjurat de pace. În apropierea lui o bisericuță frumoasă din lemn, unde oaspeții se pot închina zilnic Mântuitorului. Dela sanator în toate părțile pornesc poteci îngrijite. Oaspeților le stau la dispoziție diferite distracții, ca tenis, popice, radio, pian etc. Baie de puțină și acid carbonic.

Natura prin pozițiile ei variate și pitorești îți înalță sufletul, iar aerul curat bogat în ozon, îți întărește plămâni.

În zilele călduroase de vară e cel mai plăcut loc climateric din țară, având întocmiri cu totul confortabile. Distanța dela Sibiu la sanator se face cu cursa de automobil zilnic pe un drum bine îngrijit. Sezonul se începe la 1 Iunie.

Prospecte și informațiuni cereți dela Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. din Sibiu.

Nr. 2507/1934.

CIRCULARĂ

către P. O. D. membri ai Consiliului și adunării protopopeșii electorale din protopopiatul Lupșa.

Delegat de Vener. Consiliu eparhial al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, prin mandatul Nr. 2507 din 30 Aprilie 1934, cu efectuarea actului *alegerii de protopop al tractului Lupșa*, prin aceasta, în conformitate cu dispozițiunile §§-lor 14, 15 și 16 din „Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiteri”, convoc Consiliul protopopesesc al acestui protopopiat la ședință pe ziua de **Sâmbătă, 2 Iunie a. c., la ora 9 a. m.**, în biroul oficiului protopopesesc din Baia-de-Arieș, și *Adu-narea protopopească electorală* tot pe aceeași zi, în biserică noastră de acolo, pe ora 11 a. m., adică imediat după Sf. Liturghie, care se va începe la ora 10 a. m.

Cluj, la 9 Mai 1934.

Andrei Ludu,
consilier eparhial.

Nr. 377—1934 Prot. (8) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III, devenită vacantă prin deces, *Vima-Mică I*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Re-nașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Birul 1 (una) mierză de cucuruz sfârmat și 1 zi de lucru dela fiecare familie.
3. Stolele statorite.

Concurenții vor observa condițiunile din procesul-verbal al Consiliului parohial din 29 Aprilie a. c.

Reflectanții în termen legal își vor înainta cererea cu documentele și actul de prealabilă învoire a Prea Sfințitului nostru Episcop, la acest oficiu, iar cu prealabila noastră încunoștințare se pot prezenta în parohie pantru a face cunoștință cu poporul.

Tg.-Lăpușului, la 2 Mai 1934.

În înțelegere cu Consiliul parohial.

Ștefan Gheție, protopop.

Nr. 1148—1934.

(1—1)

CONCURS

Pentru catedra de *Apologetică-Dogmatică* la Academia de teologie ort. română din Oradea, devenită vacantă prin alegerea profesorului Dr. Vasile Lăzărescu de episcop la Caransebeș, se publică concurs cu termen de 30 zile (până la data de 15 Iunie 1934) în următoarele condițiuni:

1. Salariul cu accesoriile se va plăti în întregime din bugetul Min. Instrucțiunii și al Cultelor, din suma ce se acordă anual Academiei noastre de teologie. Consiliul eparhial nu ia nici o garanție pentru achitarea salariului.
2. Numărul obligator de ore este de 10 (zece) la săptămână.
3. Cel ales, întrucât nu este titular-definitiv, va funcționa timp de 3 ani ca profesor titular-provizoriu. După acest stagiul va putea fi definitivat, însă numai dacă va fi hirotonit.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile adresate către P. Sf. Episcop, până la data de 15 Iunie 1934, alăturând următoarele documente:

1. Act de botez, dovedind că sunt ort. români și cetățeni români.
2. Diplomă de bacalaureat de liceu și cea de doctor în teologie dela o facultate de teologie ortodoxă.
3. Curriculum vitae.
4. Certificat despre serviciile îndeplinite dela terminarea studiilor universitare până azi.
5. Lucrări literare.

Oradea, din ședința în secțiuni unite, ținută în 28 Aprilie 1934.

Consiliul Eparhial ort. rom.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

REVERENZI

PREOȚEȘTI

din stofă fină, cu prețul

dela 1500 Lei în sus, —

ORNATE cu prețuri

bisericești moderate,

precum și COSTUME

BĂRBĂTEȘTI, execută

CROITORUL

M. MUNTEAN

CLUJ, Str. Regina Maria 48.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.